
EUROPOS STATISTIKOS PRAKTIKOS KODEKSAS

*Nacionalinėms statistikos institucijoms
ir Eurostatui (ES statistikos tarnybai)*

Priėmė
Europos statistikos sistemos komitetas

2017 m. lapkričio 16 d.

eurostat

EUROPOS
STATISTIKOS
SISTEMA

Nei Europos Komisija, nei joks Komisijos vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už toliau pateikiamos informacijos naudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2018

© Europos Sąjunga, 2018

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Print

ISBN 978-92-79-80016-0

doi:10.2785/4510

KS-02-18-142-LT-C

PDF

ISBN 978-92-79-80039-9

doi:10.2785/404240

KS-02-18-142-LT-N

EUROPOS STATISTIKOS PRAKTIKOS KODEKSAS

*Nacionalinėms statistikos institucijoms
ir Eurostatui (ES statistikos tarnybai)*

Priėmė

Europos statistikos sistemos komitetas

2017 m. lapkričio 16 d.

eurostat

 EUROPOS
STATISTIKOS
SISTEMA

Preambulė

Europos statistikos praktikos kodeksas

Europos statistikos praktikos kodeksas – bendros Europos statistikos sistemos kokybės kertinis akmuo. Tai savireguliuojamoji priemonė, grindžiama 16 principų, apimančių institucinę aplinką, statistikos rengimo procesus ir jų rezultatus. Vertinant Praktikos kodekso įgyvendinimą vadovaujamosi kiekvieno principo taikymo gerosios patirties kriterijais ir standartais. Taip didinamas Europos statistikos sistemos skaidrumas.

Statistikos institucijos – Europos Sąjungos statistikos tarnyba (Eurostatas), nacionalinės statistikos tarnybos ir kitos nacionalinės institucijos, atsakingos už Europos statistikos plėtojimą, rengimą ir sklaidą – įsipareigoja laikytis šio Praktikos kodekso.

Nepriklausoma patariamoji taryba – Europos statistikos valdymo patariamoji taryba¹ (ESVPT, arba Taryba) – apžvelgia, kaip Praktikos kodeksas įgyvendinamas Europos statistikos sistemoje. Taryba kasmet analizuoja, kaip Eurostatas ir visa Europos statistikos sistema įgyvendina Praktikos kodeksą ir konsultuoja dėl tinkamų priemonių, kuriomis siekiama palengvinti Praktikos kodekso įgyvendinimą, dėl jo pateikimo statistikos naudotojams ir duomenų teikėjams, taip pat dėl galimybių jį atnaujinti.

Šis 2017 m. leidimas yra antroji Praktikos kodekso, priimto 2005 m., redakcija. Joje siekiama atspindėti naujausius pasikeitimus ir inovacijas plėtojant, rengiant ir skleidžiant oficialiąją statistiką Europos statistikos sistemoje ir už jos ribų, kaip antai besiformuojančius naujus duomenų šaltinius, naujų technologijų naudojimą, teisinės sistemos modernizavimą ir Praktikos kodekso įgyvendinimo tarpusavio vertinimo rezultatus.

Žodynėlis, kuriame paaiškinami pagrindiniai Praktikos kodekse vartojami terminai, skelbiamas internete, adresu <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/overview>.

Bendras Europos statistikos sistemos kokybės pagrindas

Bendrą Europos statistikos sistemos kokybės pagrindą sudaro Europos statistikos praktikos kodeksas, Europos statistikos sistemos kokybės užtikrinimo gairės ir bendrieji kokybės valdymo principai (kaip antai nuolatinis bendravimas su statistikos naudotojais, pasiryžimas išlaikyti lyderių poziciją, partnerystė, darbuotojų poreikių tenkinimas, nuolatinis tobulėjimas, integracija ir darna).

Šis savireguliuojamoji principu veikiantis bendras kokybės pagrindas papildo plačią Europos statistikos sistemos teisinę sistemą, pagrįstą Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, o šis savo ruožtu grindžiamas Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo. Taigi, aukštos kokybės Europos statistika ir susijusios paslaugos yra plėtojamos, rengiamos ir skleidžiamos labai patikimoje teisinėje ir kokybės sistemoje.

Europos statistikos sistemos kokybės deklaracijoje, kuri pateikiama tolesniuose šios brošiūros puslapiuose, parodoma, kaip kokybė suvokiama Europos statistikos sistemoje, taip pat kaip visi jos nariai, siekdami tvariai užtikrinti statistikos naudingumą jos naudotojams, yra įsipareigoję nuolat plėtoti, rengti ir skleisti aukštos kokybės Europos statistiką ir susijusias paslaugas.

¹ Europos statistikos valdymo patariamoji taryba: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/esgab/introduction>.

Europos statistikos sistemos kokybės deklaracija

Europos statistikos sistema (ESS) pagrįsta Eurostato ir visų ES valstybių narių bei ELPA šalių nacionalinių statistikos institucijų partneryste ir bendradarbiavimu. Mūsų bendra misija – teikti nešališką, aukštos kokybės Europos, nacionalinę ir regioninę statistinę informaciją ir užtikrinti, kad ja galėtų naudotis visi, priimdami sprendimus, vykdydami mokslinius tyrimus ar dalyvaudami diskusijose.

ESS nariai svarsto Europos statistikos programą ir prioritetus bei dėl jų susitaria, o galutiniai sprendimai priimami demokratiškai, laikantis Europos teisėkūros procedūrų.

Veikiame vadovaudamiesi griežta teisine tvarka¹, papildyta pasaulinio lygio patikima ir savireguliacijos principu pagrįsta kokybės užtikrinimo sistema, kurios kertinis akmuo – Europos statistikos praktikos kodeksas². Atitiktis Praktikos kodeksui reguliariai vertinama, atliekant peržiūras ir griežtai stebint, kaip įgyvendinamos jų metu pateiktos veiklos tobulinimo rekomendacijos³.

Pasaulyje, kuriame vis daugėja „greitos“, dažnai nepatikrintais šaltiniais pagrįstos informacijos, kokybė – mūsų konkurencinio pranašumo pamatas. Veiklą grindžiame profesinės nepriklausomybės, nešališko požiūrio į visus mūsų rengiamos statistikos naudotojus, objektyvumo, patikimumo, statistinių duomenų konfidencialumo ir sąnaudų efektyvumo principais. Mūsų statistika plėtojama, rengiama ir skleidžiama remiantis tinkama metodika, geriausiais

tarptautiniais standartais ir procedūromis, kurios deramai ir skaidriai įtvirtintos dokumentuose. Mūsų kokybės principai – reikalingumas, tikslumas, savalaikiškumas, punctualumas, prieinamumas ir aiškumas, palyginamumas ir suderinamumas.

Nuosekliai stengiamės mažinti statistinės atskaitomybės našta, palaikyti gerus ryšius su duomenų teikėjais ir glaudžiai bendradarbiauti su suinteresuotųjų šalių grupėmis, įskaitant mokslo bendruomenę.

Esame įsipareigoję nuolat tobulinti statistinę veiklą, sistemingai vertindami jos privalumus, trūkumus ir susijusią riziką, į kurią deramai atsižvelgiame nuolat tobulindami mūsų bendrą kokybės užtikrinimo sistemą. Nuolat modernizuodami, atnaujindami ir sudarydami naujus rodiklius ne tik geriname mūsų produktų ir paslaugų kokybę, bet ir stengiamės numatyti naujus reiškinius ir mūsų rengiamos statistikos naudotojų poreikius.

**Nacionalinių statistikos institucijų vadovai
ir Eurostato generalinis direktorius**

¹ Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=LT> ir Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2015/759: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0223-20150608&from=LT>.

² Europos statistikos praktikos kodeksas: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922241/10425-LT-LT.PDF> ir ESS kokybės užtikrinimo sistema (anglų k.): <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V1-2final.pdf/bbf5970c-1adf-46c8-afc3-58ce177a0646>.

³ Pirmasis ir antrasis ESS tarpusavio vertinimo ciklai: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/first-round-of-peer-reviews> ir <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.

Institucinė aplinka

Instituciniai ir organizaciniai veiksniai daro didelę įtaką Europos statistiką plėtojančių, rengiančių ir skleidžiančių statistikos institucijų veiksmingumui ir patikimumui. Pagrindiniai principai yra profesinis nepriklausomumas, koordinavimas ir bendradarbiavimas, įgaliojimas rinkti duomenis, išteklių pakankamumas, įsipareigojimas dėl kokybės, statistinių duomenų konfidencialumas, nešališkumas ir objektyvumas.

1 PRINCIPAS

Profesinis nepriklausomumas

Statistikos institucijų profesinis nepriklausomumas nuo kitų politikos, valstybės valdymo ar administravimo institucijų ir įstaigų, taip pat nuo privataus sektoriaus subjektų užtikrina Europos statistikos patikimumą.

KRITERIJUS

- 1.1** Nacionalinių statistikos tarnybų ir Eurostato nepriklausomumas nuo politinio ir kitokio kišimosi iš išorės plėtojant, rengiant ir skleidžiant statistiką įtvirtintas teisės aktais ir užtikrintas kitoms statistikos institucijoms.
- 1.2** Nacionalinių statistikos tarnybų, Eurostato ir tam tikrais atvejais kitų statistikos institucijų vadovų hierarchinė padėtis pakankamai aukšta, kad jie galėtų kreiptis į politinių institucijų ir viešojo administravimo įstaigų vadovaujančios grandies atstovus. Jų profesionalumas yra aukščiausio lygio.
- 1.3** Nacionalinių statistikos tarnybų, Eurostato ir tam tikrais atvejais kitų statistikos institucijų vadovai užtikrina, kad statistika būtų plėtojama, rengiama ir skleidžiama nepriklausomai.
- 1.4** Nacionalinių statistikos tarnybų, Eurostato ir prirėikus kitų statistikos institucijų vadovai priima sprendimus dėl statistinių metodų, standartų ir procedūrų bei skelbiamos statistinės informacijos turinio ir skelbimo laiko.
- 1.5** Statistikos darbų programos yra skelbiamos, o pasiekta pažanga pristatoma reguliariose ataskaitose.
- 1.6** Skelbiama statistinė informacija yra lengvai atpažįstama ir skelbiama nepriklausomai nuo politinių ar politiką apibūdinančių pareiškimų.

1.7

Nacionalinės statistikos tarnybos, Eurostatas ir prirėikus kitos statistikos institucijos, neperžengdami deramų ribų, viešai komentuoja statistikos klausimus, įskaitant statistikos kritiką ir netinkamą jos naudojimą.

1.8

Nacionalinių statistikos tarnybų, Eurostato ir prirėikus kitų statistikos institucijų statistikos padalinių vadovų įdarbinimo ir skyrimo procedūros yra skaidrios ir grindžiamos tik profesiniais kriterijais. Jų atleidimo iš pareigų priežastys apibrėžtos teisės nuostatomis. Šios priežastys negali būti susijusios su jų profesiniu ar moksliniu nepriklausomumu.

1bis PRINCIPAS

Koordinavimas ir bendradarbiavimas

Nacionalinės statistikos tarnybos ir Eurostatas užtikrina, kad visa Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos veikla būtų koordinuojama nacionalinės ir Europos statistikos sistemų lygmenimis. Statistikos institucijos aktyviai bendradarbiauja Europos statistikos sistemoje, siekdamos užtikrinti Europos statistikos plėtoją, rengimą ir sklaidą.

KRITERIJUS

1bis.1

Nacionalinės statistikos tarnybos koordinuoja visų kitų nacionalinių institucijų, kurios plėtoja, rengia ir skleidžia Europos statistiką, statistinę veiklą. Šiuo požiūriu jos yra vienintelės kontaktinės institucijos, į kurias Eurostatas kreipiasi statistikos klausimais. Koordinavimo vaidmeniui nacionaliniu ir Europos lygmenimis atlikti yra priimti teisės aktai ir tinkamai apibrėžtos bei nustatytos procedūros.

1bis.2

Jei reikia, nacionalinių statistikos tarnybų vadovai parengia nacionalines gaires, kad nacionalinėje statistikos sistemoje būtų užtikrintas kokybiškas Europos statistikos plėtojimas, rengimas ir sklaida. Gairių įgyvendinimas yra stebimas ir peržiūrimas.

1bis.3

Statistikos institucijos nuolat palaiko ir plėtoja įvairių lygių bendradarbiavimą tarpusavyje ir su Europos statistikos sistemos patariamosiomis institucijomis, taip pat su Europos centrinių bankų sistemos nariais, akademinėmis institucijomis ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis.

2 PRINCIPAS

Igaliojimas rinkti duomenis ir gauti prieigą prie duomenų

Statistikos institucijos turi aiškius teisinius įgaliojimus Europos statistikos tikslais rinkti duomenis ir gauti prieigą prie duomenų iš įvairių duomenų šaltinių. Administravimo įstaigos, įmonės, namų ūkiai ir visuomenė gali būti teisiškai įpareigojami statistikos institucijų prašymu leisti naudoti arba teikti duomenis Europos statistikos tikslais.

KRITERIJUS

- 2.1 Statistikos institucijų įgaliojimai rinkti duomenis ir gauti prieigą prie duomenų iš įvairių duomenų šaltinių Europos statistikai plėtoti, rengti ir skleisti yra įtvirtinti teisės aktais.
- 2.2 Statistikos institucijoms teisės aktais leidžiama greitai ir nemokamai gauti prieigą prie administracinių duomenų ir naudoti juos statistikos tikslais. Nuo pat pradžių jos dalyvauja kuriant ir plėtojant bei nutraukiant administracinių duomenų rengimą, kad šie duomenys būtų tinkamesni statistikos tikslams.
- 2.3 Remdamosi teisės aktais, statistikos institucijos turi teisę reikalauti teikti statistiniams tyrimams reikalingus duomenis.
- 2.4 Sudaromos palankios sąlygos gauti prieigą statistikos tikslais prie kitų duomenų, kaip antai prie privačiai saugomų, tuo pat metu užtikrinant statistinių duomenų konfidencialumą ir duomenų apsaugą.

3 PRINCIPAS

Išteklų pakankamumas

Statistikos institucijoms skirti ištekliai yra pakankami Europos statistikos reikalavimams tenkinti.

KRITERIJUS

- 3.1 Žmogiškieji, finansų ir techniniai ištekliai kiekybiškai ir kokybiškai yra pakankami statistinės informacijos poreikiams tenkinti.
- 3.2 Statistikos aprėptis, detalumas ir sąnaudos atitinka poreikius.
- 3.3 Nustatytos procedūros naujos statistikos poreikiui įvertinti ir pagrįsti, atsižvelgiant į jos rengimo sąnaudas.
- 3.4 Nustatytos procedūros tęstiniam statistikos poreikiui vertinti, siekiant nustatyti ar, taupant išteklius, galima nutraukti ar apriboti tam tikros statistikos rengimą.

4 PRINCIPAS

Įsipareigojimas dėl kokybės

Statistikos institucijos yra įsipareigojusios užtikrinti kokybę. Jos sistemingai ir reguliariai nustato privalumus ir trūkumus, siekdamos nuolat tobulinti procesų ir rezultatų kokybę.

KRITERIJUS

- 4.1 Kokybės politika yra apibrėžta ir skelbiama. Nustatyta kokybės valdymo organizacinė struktūra ir priemonės.
- 4.2 Nustatytos statistinių procesų kokybės planavimo, stebėsenos ir tobulinimo procedūros, įskaitant duomenų iš įvairių duomenų šaltinių integravimą.
- 4.3 Produktų kokybę reguliariai stebima ir vertinama, atsižvelgiant į kokybės kriterijų suderinimo galimybes, o jos atitiktis Europos statistikos kokybės kriterijams pristatoma ataskaitose.
- 4.4 Atliekama reguliari ir išsami pagrindinių statistinių produktų peržiūra, prireikus pasitelkiami ir išorės ekspertai.

5 PRINCIPAS

Statistinių duomenų konfidencialumas ir apsauga

Visiškai užtikrinamas duomenų teikėjų privatumas, jų teikiamų duomenų konfidencialumas, naudojimas tik statistikos tikslais ir saugumas.

KRITERIJUS

- 5.1 Statistinių duomenų konfidencialumas užtikrinamas teisės aktais.
- 5.2 Priimami į darbą darbuotojai pasirašo teisinius įsipareigojimus neatskleisti konfidencialių duomenų.
- 5.3 Nustatytos nuobaudos už tyčinius statistinių duomenų konfidencialumo pažeidimus.
- 5.4 Darbuotojai supažindinami su statistinių duomenų konfidencialumo apsaugos visuose statistiniuose procesuose nurodymais ir instrukcijomis. Konfidencialumo užtikrinimo politika yra prieinama visuomenei.
- 5.5 Numatytos būtinos reguliavimo, administracinės, techninės ir organizacinės priemonės statistinių duomenų ir jų perdavimo saugumui ir vientisumui užtikrinti, atsižvelgiant į gerą patirtį, tarptautinius standartus, taip pat į Europos ir nacionalinės teisės aktus.

- 5.6** Išorės naudotojams, turintiems prieigą prie statistinių mikroduomenų mokslinių tyrimų tikslais, taikoma griežta tvarka.

6 PRINCIPAS

Nešališkumas ir objektyvumas

Statistikos institucijos plėtoja, rengia ir skleidžia Europos statistiką, laikydamosi mokslinio nepriklausomumo principo, objektyviai, profesionaliai ir skaidriai, užtikrindamos vienodas teises visiems naudotojams.

KRITERIJUS

- 6.1** Statistika rengiama objektyviai, remiantis išskirtinai statistiniais aspektais.
- 6.2** Duomenų šaltiniai ir statistiniai metodai pasirenkami ir sprendimai dėl statistikos sklaidos grindžiami išskirtinai statistiniais aspektais.
- 6.3** Paskelbtoje statistikoje pastebėtos klaidos yra kuo skubiau ištaisomos ir viešinamos.
- 6.4** Informacija apie duomenų šaltinius, taikomus metodus ir procedūras yra viešai prieinama.
- 6.5** Statistikos skelbimo datos ir laikas yra skelbiami iš anksto.
- 6.6** Apie svarbius metodikos tikslinimus ar pakeitimus įspėjama iš anksto.
- 6.7** Statistikos institucijos nepriklausomai priima sprendimus dėl statistinės informacijos skelbimo laiko ir turinio, siekdamos ją skelbti išsamiai ir laiku. Visi naudotojai turi vienodas teises gauti statistinę informaciją tuo pačiu metu. Bet kokia privilegijuota išankstinė prieiga prie statistinės informacijos bet kuriam išorės naudotojui yra ribojama, tinkamai pagrindžiama, kontroliuojama ir viešinama. Įvykus pažeidimui, susitarimai dėl išankstinės informacijos prieigos peržiūrimi, kad būtų užtikrintas nešališkumas.
- 6.8** Paskelbta statistinė informacija ir spaudos konferencijų metu daromi pareiškimai yra objektyvūs ir nešališki.

Statistikos rengimo procesai

Statistikos institucijos, plėtodamos, rengdamos ir skleisdamos Europos statistiką, griežtai laikosi Europos ir kitų tarptautinių standartų, gairių ir gerosios patirties pavyzdžių bei nuolat siekia naujovių. Statistikos patikimumą didina tinkamas ir efektyvus valdymas. Pagrindiniai principai – tinkama metodika, tinkamos statistinės procedūros, neperdėta našta respondentams ir sąnaudų efektyvumas.

7 PRINCIPAS

Tinkama metodika

Kokybiška statistika grindžiama tinkama metodika. Tam reikalingos tinkamos priemonės, procedūros ir profesinė patirtis.

KRITERIJUS

- 7.1** Europos statistikos metodinis pagrindas atitinka Europos ir kitus tarptautinius standartus, gaires ir gerąją patirtį, be to, nuolat siekiama naujovių.
- 7.2** Nustatytos procedūros, užtikrinančios, kad visoje statistikos institucijoje būtų nuosekliai taikomos standartinės sąvokos, apibrėžtys, klasifikatoriai ir kiti standartai.
- 7.3** Europos statistikai naudojami registrai ir sąrašai yra reguliariai vertinami ir prireikus tikslinami, siekiant užtikrinti aukštą kokybę.
- 7.4** Nacionalinės klasifikavimo sistemos tiksliai suderintos su atitinkamomis Europos sistemomis.
- 7.5** Įdarbinami atitinkamų studijų programų absolventai.
- 7.6** Statistikos institucijos įgyvendina nuolatinio darbuotojų profesinio mokymo politiką.
- 7.7** Statistikos institucijos palaiko ir plėtoja bendradarbiavimą su mokslo bendruomene, tobulindamos metodiką ir taikomų metodų efektyvumą ir, kai įmanoma, diegdamos geresnes priemones.

8 PRINCIPAS

Tinkamos statistinės procedūros

Kokybiška statistika grindžiama tinkamomis statistinėmis procedūromis, įgyvendinamomis vykdant statistinius procesus.

KRITERIJUS

- 8.1** Tais atvejais, kai Europos statistika grindžiama administraciniais ir kitais duomenimis, ne statistikos tikslais vartojamos apibrėžtytys ir sąvokos yra artimos vartojamoms statistikos tikslais.
- 8.2** Jei atliekami statistiniai tyrimai, jų klausimynai yra sistemingai testuojami prieš pradėdant rinkti duomenis.
- 8.3** Statistiniai procesai yra reguliariai stebimi ir prireikus koreguojami.
- 8.4** Su statistiniais procesais susiję metaduomenys yra tinkamai tvarkomi vykdant statistinius procesus bei skleidžiami.
- 8.5** Tikslinimai atliekami pagal standartines, nusistovėjusias ir skaidrias procedūras.
- 8.6** Su administracinių ir kitų duomenų valdytojais sudaryti susitarimai, kuriuose apibrėžtas jų bendras įsipareigojimas naudoti šiuos duomenis statistikos tikslais.
- 8.7** Statistikos institucijos bendradarbiauja su administracinių ir kitų duomenų valdytojais, kad būtų užtikrinta duomenų kokybė.

9 PRINCIPAS

Neperdėta našta respondentams

Statistinės atskaitomybės našta yra proporcinga naudotojų poreikiams ir nėra pernelyg didelė respondentams. Statistikos institucijos stebi statistinės atskaitomybės našta ir nustato tikslus jai nuolat mažinti.

KRITERIJUS

- 9.1** Europos statistikos poreikio apimtis ir detalumas yra tik tokie, kokie yra būtini.
- 9.2** Statistinės atskaitomybės našta yra kuo tolygiau paskirstoma tiriamajai visumai ir yra statistikos institucijos stebima.
- 9.3** Verslo subjektų duomenys visų pirma imami iš jų turimos apskaitos ir, kai įmanoma, naudojamos elektroninės priemonės šiam procesui palengvinti.

- 9.4** Kada tik galima, naudojami administraciniai ir kiti duomenų šaltiniai, siekiant išvengti duomenų prašymo kartojimosi.

- 9.5** Siekiant sumažinti statistinės atskaitomybės našta, skatinama dalytis duomenimis ir juos integruoti, laikantis konfidencialumo ir duomenų apsaugos reikalavimų.

- 9.6** Siekdamas sumažinti statistinės atskaitomybės našta, statistikos institucijos skatina taikyti priemones, leidžiančias susieti kelis duomenų šaltinius.

10 PRINCIPAS

Sąnaudų efektyvumas

Ištekliai naudojami efektyviai.

KRITERIJUS

- 10.1** Vidaus ir nepriklausomomis išorės priemonėmis stebima, kaip statistikos institucija naudoja išteklius.
- 10.2** Statistiniams procesams vykdyti kuo plačiau naudojamos informacinės ir ryšių technologijos.
- 10.3** Imamasi iniciatyvų gerinti administracinių ir kitų duomenų šaltinių pritaikomumą statistikos reikmėms ir kuo rečiau rengti tiesioginius tyrimus.
- 10.4** Statistikos institucijos skatina ieškoti ir įgyvendina efektyvumą ir našumą didinančius standartizuotus sprendimus bei jais dalijasi.

Statistikos rezultatai

Rengiama statistika tenkina naudotojų poreikius. Ji atitinka Europos kokybės standartus ir tenkina Europos institucijų, valdžios, mokslo, verslo ir visuomenės poreikius. Statistikos rezultatų kokybė vertinama pagal jų atitikties kokybės principams, t. y. reikalingumo, tikslumo ir patikimumo, savalaikiškumo, suderinamumo, palyginamumo pagal regionus ir šalis bei lengvo prieinamumo naudotojams mastą.

11 PRINCIPAS

Reikalingumas

Europos statistika tenkina naudotojų poreikius.

KRITERIJUS

11.1 Nustatytos procedūros, kaip konsultuotis su naudotojais, stebėti rengiamos statistikos reikalingumą ir faktinę vertę bei atsižvelgti į ir numatyti naujus poreikius ir prioritetus. Statistikos rezultatams nuolat gerinti siekiama naujovių.

11.2 Prioritetiniai poreikiai įtraukiami į statistikos darbų programą.

11.3 Reguliariai stebima, kaip tenkinami naudotojų poreikiai, ir sistemingai imamasi reikiamų priemonių.

12 PRINCIPAS

Tikslumas ir patikimumas

Europos statistika tiksliai ir patikimai atspindi tikrovę.

KRITERIJUS

12.1 Pirminiai duomenys, integruoti duomenys, tarpiniai rezultatai ir statistiniai rezultatai reguliariai vertinami ir tvirtinamas jų tinkamumas.

12.2 Imties ir su imtimi nesusijusios paklaidos įvertinamos ir sistemingai dokumentuojamos pagal Europos standartus.

12.3 Tikslinimų rezultatai reguliariai analizuojami, siekiant tobulinti pirminius duomenis, statistikos rengimo procesus ir rezultatus.

13 PRINCIPAS

Savalaikiškumas ir punktualumas

Europos statistika yra savalaikiška ir skelbiama punktualiai.

KRITERIJUS

13.1 Savalaikiškumas atitinka Europos ir kitus tarptautinius statistikos skelbimo standartus.

13.2 Nustatytas standartinis statistikos skelbimo laikas skelbiamas viešai.

13.3 Statistikos periodiškumas kuo labiau derinamas su naudotojų poreikiais.

13.4 Apie nukrypimus nuo skelbimo grafiko pranešama iš anksto, jie paaiškinami ir nustatoma nauja skelbimo data.

13.5 Kai tai naudinga, gali būti skelbiami išankstiniai apibendrinti priimtino tikslumo ir patikimumo rezultatai.

14 PRINCIPAS

Suderinamumas ir palyginamumas

Užtikrinama Europos statistikos vidaus darna bei darna laiko atžvilgiu ir palyginamumas pagal regionus ir šalis. Galima jungti ir kartu naudoti susijusius skirtingų duomenų šaltinių duomenis.

KRITERIJUS

14.1 Užtikrinama statistikos vidaus darna ir nuoseklumas (pvz., laikomasi aritmetinės ir apskaitos vienovės).

14.2 Pagrįsto laikotarpio statistika yra palyginama.

14.3 Statistika rengiama remiantis bendrais aprėpties, apibrėžčių, stebėjimo vienetų standartais ir klasifikatoriais, taikomais įvairiems tyrimams ir duomenų šaltiniams.

14.4 Iš skirtingų duomenų šaltinių gauta ir skirtingo periodiškumo statistika yra palyginama ir suderinama.

14.5 Tarptautinis statistinių rodiklių palyginamumas Europos statistikos sistemoje užtikrinamas periodiškai keičiantis informacija tarp Europos statistikos sistemos ir kitų statistikos sistemų. Metodinės studijos atliekamos glaudžiai bendradarbiaujant ES valstybėms narėms ir Eurostatui.

15 PRINCIPAS

Prieinamumas ir aiškumas

Europos statistika pateikiama nešališkai, aiškiai ir suprantamai, skelbiama tinkamai ir patogiai kartu su metaduomenimis ir komentarais.

KRITERIJUS

- 15.1** Statistika ir susiję metaduomenys pateikiami ir saugomi taip, kad statistiką būtų lengviau tinkamai interpretuoti ir prasmingai lyginti.
- 15.2** Statistikai skleisti naudojamos šiuolaikinės informacinės ir ryšių technologijos, metodai, platformos ir atvirųjų duomenų standartai.
- 15.3** Kai įmanoma, rengiamos specialios analizės pagal naudotojų užklausas ir apie tai informuojama visuomenė.
- 15.4** Prieiga prie mikroduomenų suteikiama mokslinių tyrimų tikslais, jai taikomos specialios taisyklės ar tvarka.
- 15.5** Metaduomenys, susiję su statistiniais rezultatais, statistikos institucijos tvarkomi ir skleidžiami laikantis Europos standartų.
- 15.6** Naudotojai informuojami apie statistikos rengimo procesų metodiką ir administracinių bei kitų duomenų naudojimą ir integravimą.
- 15.7** Naudotojai informuojami apie statistinių rezultatų kokybės atitiktį Europos statistikos kokybės kriterijams.

Daugiau informacijos apie Europos statistikos praktikos kodeksą:
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/overview>
E. paštas: ESTAT-QUALITY@ec.europa.eu

Leidinių biuras

Print KS-02-18-142-LT-C

PDF KS-02-18-142-LT-N
